

Ansicht op Beverwijk

Het ontstaan van het Wronkibos op historische grond

Wensen voor een toekomstig park in het versteende Beverwijk (deel 7)

In de afgelopen weken hebben wij het uitgebreid gehad over het ontstaan van het park Overbos en hun "medebewoners" (sporthal "de Walvis" en Beverwijkse Hockey Club Overbos). Een stadspark dat de geschiedenis is ingegaan als zeer omstreken. Niet alleen de financiën van dit park maar ook de nieuwbouw die men in het park had willen realiseren. Er is gelukkig in beperkte mate nieuwbouw gepleegd in en rond het park, denk aan o.a. het appartementencomplex 't Overloo, maar het park Overbos heeft nog een "mede bewoner", namelijk het Wronkibos.

Dit Wronkibos, gelegen tussen de Hoflanderweg en Beneluxlaan aan de randen van de wijk Zwaansmeer, mogen wij eigenlijk geen bos noemen. Het is een flink perceel, met honderden bomen en struiken, afkomstig uit het Poolse Wronki. Beverwijk en Wronki hebben sinds 1980 een vriendschapsband. Een band die nog altijd warm wordt gehouden door de icoon van de stedenband, de Beverwijker Wim Spruit. Hij nam het initiatief voor het bos. De grond lag er verlaten en rommelig bij. Het aan de overzijde van de Hoflanderweg geboren stadspark Overbos was prachtig om te zien, maar voor het verlaten moerasige plek was geen bestemming. Want op zeer natte locaties (moerasachtig) is de bodem bijna altijd verzadigd met water en staat de grondwaterspiegel doorgaans tot aan het maaiveld.

Laagveengebieden en oevers van rivieren, beken, meertjes en grachten zijn bekende locaties. Deze omstandigheid legt flinke beperkingen op aan de plantengroei. Het aantal soorten dat op deze locaties kan groeien is zeer beperkt. Wim Spruit, die

De woning van de familie Betjes aan de Hoflanderweg, met de naam Adrichem, stond ooit op de plek waar nu het Wronkibos ligt. (foto Stichting Prentenkabinet Van der Linden)

in Wronki een zogenoemde bomenschool in Wronki had bezocht, kwam met een idee. Stel grondmonsters van de Beverwijkse aarde samen en laat die testen door deze bomenschool. Op deze bomenschool, met een werk- en studiecentrum, werd uitgezocht waar welke boom, onder welke (weers)omstandigheden het beste zou gedijen. Ook werd in dit onderzoek de plek meegenomen waar duizenden bomen waren geplant en die door het werk- en studiecentrum nauwkeurig werden bestudeerd. Welke boom houdt van veel zon, welke kan met weinig water toe...

Het plan slaagde. En zo kon het gebeuren dat in 1996 exact 651 minibomen naar Beverwijk werden gebracht om geplant te worden aan de Hoflanderweg. Het toenmalige hoofd groenvoorzieningen van de gemeente Beverwijk, de heer Piet Rinkel begeleidde het proces en vandaag de dag staat het Wronkibos er nog altijd schitterend bij. De Poolse deskundigen hebben gelijk gehad: 'Wij sturen bomen die zeker zullen aan-

historische grond, gewijd Zwitsers marmer draagt de naam'.

Tekst: Co Backer.

daag van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland en Museum Kennemerland: 'Wronkibos aardt in

slaan in de Beverwijkse grond'.

Volgende week: Aandacht aan het jubileumboek 'Gisteren was ooit van-

Wensen voor een toekomstig park in het versteende Beverwijk (deel 8)

Het ontstaan van het Wronkibos op historische grond

BEVERWIJK - Ook in het jubileumboek 'Gisteren was ooit vandaag' van het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland en Museum Kennemerland werd aandacht besteed aan het Wronkibos. Het hoofdstuk 'Wronkibos aardt in historische grond, gewijd Zwitsers marmer draagt de naam', schrijft Wim Spruit zelf in dit boek verder:

Moerassig

Een van de mooiste wandelplekken in Beverwijk naast park Westerhout en Duinrust, is het Stadspark Overbos. Aan de andere zijde van de Hoflanderweg ligt het Wronkibos, genoemd naar de Poolse partnerstad van Beverwijk. Het gaat hier om historische grond, met 651 bomen, die aarden in moerassig land. Het waren met name hoogwaardigheidsbekleders die op zaterdag 20 april 1996 het bos openden, stuk voor stuk zijn hun namen gegraveerd op een koperen plaat, die is bevestigd op een steen. Deze steen was tot voor enkele jaren een deel van het altaar van de toenmalige Regina Caelikerk aan het Hilbersplein in Beverwijk.

Locatie, bomen en steen. Bijzondere kenmerken van een van de vele bijzondere plekjes in onze gemeente. Het Wronkibos is op genoemde dag geopend door de ambassadeur van Polen in Nederland, dr. Stanislaw Komorowski. Hij werd daarbij geassisteerd door de burgemeester van Wronki, Kazimierz Michalak en de burgemeester van Beverwijk, Magda Bernds-Jansen. Muzikale ondersteuning was er van de Beverwijkse Harmonie Kapel en het Orkest van Wronki. Het Poolse plantmateriaal bestaat uit 274 stuks Salix Cinerea, 274 stuks Salix Viminalis en 103 stuks Alnus Glutinosa.

De opening van het Wronkibos, op 20 april 1996, met in het midden links ambassadeur Komorowski en rechts burgemeester Bernds-Jansen.

Op deze foto staan o.a. ook; Carli Bilars-Don (gemeenteraadslid), Piet Schinkel (gemeente Beverwijk), Ton Kooiman (PvdA), Cor Hienkens (CDA), Wim Schipper (sportraad Beverwijk) en Willem Bakker (CDA). Rechtsachter de kleedkamers van de korfbalvereniging Watervliet. (Foto: Stichting Stedenband Beverwijk-Wronki)

Kasteel Adrichem

Op de plaats waar thans de Poolse bomen staan, fier en onbedreigd, liepen ooit schapen en koeien. Het land maakte toen deel uit van een groot gebied, met thans naast het bos, het Stadspark Overbos, Sporthal Beverwijk, hockey- en voetbalvelden.

Boerenland, tuindersgrond, herenerf, want woonde ook niet staatsman Gijsbert Karel van Hogendorp (1762-1834) met zijn gezin in kasteel Adrichem? Dit kasteel, destijds op zo'n 500 meter verwijderd van kasteel Oosterwijk (ook bekend als Foreest) zat eveneens in de familie.

Later weken bouwsels en bossen voor tuindersgrond, eigendom van familie De Wildt. Weliswaar zijn kasteel en huis dus ter ziele, met de grond gelijk gemaakt, maar nog niet vergeten. De koeien en schapen zijn geofferd, asperges en aardbeien vindt je daar niet meer. Ook groen en water maakten plaats voor hout en

steen, beton en cement. Park en bos zijn overgebleven als een groene long voor menig Beverwijker. De Poolse bomen van nu, zijn min of meer 'groot gegroeid' in een klasje in het eeuwenoude oerwoud Notecki in Polen, in het Pools het Puszcza Notecka. Van de 302 km² die de gemeente Wronki beslaat (het stadje zelf neemt er slechts 4,5 km² van in beslag), is 63 procent bos en woud. Met herten, vossen, ooievaars, bevers, kraanvogels en die zeldzame ene fietser. Al worden dat er wel steeds meer.

Het stukje Polen in de Wijk is geworden wat er is beloofd: de bomen gedijen, worden gekort en gewiekt, zien er eens in het jaar uit alsof een slechte kapper ze slecht heeft geknipt, maar stuk voor stuk komen ze altijd weer fier en stoer terug.

Volgende week het laatste deel.

Ansicht op Beverwijk

Gedenksteen bij ingang van het Wronkibos

Wensen voor een toekomstig park in het versteende Beverwijk (deel 9 slot)

BEVERWIJK - Vandaag het laatste deel over het ontstaan van park Overbos. Een stadspark dat de geschiedenis is ingegaan als zeer omstreden. Niet alleen de financiën van dit park maar ook de nieuwbouw die men in het park had willen realiseren. Er is gelukkig in beperkte mate nieuwbouw gepleegd in en rond het park, denk aan o.a. het appartementencomplex 't Overloo, maar het park Overbos heeft nog een "mede bewoner", namelijk het Wronkibos.

Dit Wronkibos, gelegen tussen de Hoflanderweg en Beneluxlaan aan de randen van de wijk Zwaansmeer, mogen wij eigenlijk geen bos noemen. Het is een flink perceel, met honderden bomen en struiken, afkomstig uit het Poolse Wronki. In de afgelopen twee afleveringen heeft u kunnen lezen over het ontstaan van dit bos, die gerealiseerd werd door de initiatiefnemer, de heer Wim Spruit.

Hoofdaltaar

De gedenksteen, bij de ingang van het bos, soms helder zichtbaar, dan weer omsloten door het groen, is een van de weinige overgebleven restanten van de Regina Caelikerkerk, die een nieuwe functie kregen. Het is zwaar Zwitsers marmer. Een deeltje van het hoofdaltaar (3.600 kg), ter hand genomen door vaklieden en alleen al daarom kan dit brok marmer zon, regen, kou en wind doorstaan. Een oude steen – gewijd, bekeken en betast, vol herinneringen, liggend tussen frisse, jonge goedogende bo-

(Foto: Stichting Stedenband Beverwijk-Wronki)

men – waarop staat wanneer en door wie het Wronkibos is geopend. Het bos is een plek om in stilte te bezoeken, al dan niet met hond, om vanuit de lijnbus een blik te gunnen, om rustig langs te fietsen. De plek staat symbool voor vriendschap tussen volkeren, bos en stadspark ogen vriendelijk, altijd.

Bedreiging

Het Wronkibos is ook bedreigd. Sportliefhebbers, met name de hockeyclub en bevriende politieke partijen, hadden hun oog laten vallen op het bos als vierde hockeyveld. Ook het stadspark Overbos viel bij de hockeyers in de smaak. Maar park en bos zijn er nog altijd en het ziet er naar uit dat de Beverwijkse Hockey Club Overbos binnen afzienbare tijd het aantal velden toch kan uitbreiden. Maar dan elders, in hetzelfde gebied.

Vliegramp

Het Wronkibos treurt ook. De Poolse ambassadeur die het

Wronkibos opende, kwam op 10 april 2010 om het leven bij de vliegramp nabij het Russische Smolensk (zie ingevoegde foto). Er kwamen 96 inzittenden om, met name hoogwaardigheidsbekleders.

Stanislaw Jerzy Komorowski was na zijn Haagse periode, ambassadeur in Groot-Brittannië, keerde aansluitend terug naar Warschau. Daar werd hij viceminister van buitenlandse zaken en tot aan zijn dood viceminister van defensie. Maar het bos vierde ook feest. Zo werd in begin april 2011 stilgestaan bij het 15-jarig bestaan. De gemeente Beverwijk vierde het feest, gastheer was burgemeester Han van Leeuwen. Er was een concert van Beverwijkse en Poolse muzikanten in het Wronkibos (en een dag later in de Agathakerk), de gemeente bood een receptie aan in de Sporthal Beverwijk voor alle Beverwijkse en Poolse gasten.